

**Протокол № 6 засідання (частково в он-лайн режимі)
Науково-методичної ради з питань охорони культурної спадщини
Міністерства культури та інформаційної політики України**

29.09.2020

м. Київ

Присутні члени Науково-методичної ради з питань охорони культурної спадщини (18): Бевз М. В., Биков О. В., Віхарев М. В., Івакін В. Г., Кармінський А. М., Карпенко Л. В., Крилова Г. А., Криштоп Т. В., Куделін А. Є., Осиченко Г. О., Лосицький Ю. Г., Маніфасова Т. Г., Ревський І. С., Тимкович В. Ю., Титова О. М., Товбич В. В., Цяук Л. І., Шулешко І. В.

Відсутні члени Науково-методичної ради з питань охорони культурної спадщини (2): Биков І. Ю., Бондар Г. В.

Присутні на засіданні Науково-методичної ради з питань охорони культурної спадщини: Сирота Н. О., Поштаренко І. Ю., Діхтяр Я. Я., Баб'як О. А., Іванченко О. С., Ісайко К. Б., Онупрієнко А. М., Прокопенко І. В., Старолат О. О., Попельницькій О. О., Голота К. А.

Головував: Тимкович В. Ю.

Протокол вела: Крилова Г. А.

Одноголосно затверджено порядок денний (додаток № 1) засідання 29 вересня 2020 року Науково-методичної ради з питань охорони культурної спадщини Міністерства культури та інформаційної політики України (далі - НМР) та розпочато слухання питань:

1. Науково-проектна документація «Внесення змін до Історико-архітектурного опорного плану м. Полтава» та «Внесення змін до науково-проектної документації щодо визначення, коригування меж та режимів використання зон охорони пам'яток та історичного ареалу м. Полтава».

Замовник: Управління з питань містобудування та архітектури виконавчого комітету Полтавської міської ради.

Розробник: Український державний науково-дослідний та проектний інститут «УкрНДІпроектреставрація».

Доповідачі від розробника: Шулешко І. В.

Доповідачі від НМР: Осиченко Г. О.

До відома: надано наказ Департаменту культури і туризму Полтавської обласної державної адміністрації від 04.09.2020 № 108 «Про затвердження меж та режимів використання зон охорони пам'яток місцевого значення м. Полтава».

Виступили: Шулешко І. В., Осиченко Г. О., Маніфасова Т. Г., Івакін В. Г., Титова О. М., Діхтяр Я. Я., Кармінський А. М.

Ухвалили рішення:

1.1. Представлену науково-проектну документацію «Внесення змін до Історико-архітектурного опорного плану м. Полтава» та «Внесення змін до науково-проектної документації щодо визначення, коригування меж та режимів використання зон охорони пам'яток та історичного ареалу м. Полтава», схвалити та рекомендувати Міністерству культури та інформаційної політики України до погодження з урахуванням зауважень рецензента Осиченко Г. О. (додаток № 2) та Івакіна В. Г. щодо представлення в наданих матеріалах пам'яток археології.

Рецензент відзначив високий фаховий рівень означеної науково-проектної документації.

Тимкович В.Ю., Цяук Л.І. та Шулешко І. В. не брали участі в голосуванні у зв'язку з повідомленням про конфлікт інтересів.

2. Науково-проектна документація «Історико-архітектурний опорний план смт. Стеблів Корсунь-Шевченківського району Черкаської області з визначенням меж та режимів зон охорони пам'яток, історичних ареалі».

Замовник: Виконавчий комітет Стеблівської селищної ради.

Розробник: ТОВ «УКРГРУПППРОЕКТ».

Доповідач від розробника: Ісайко К. Б.

Доповідач від НМР: Биков І. Ю.

Виступили: Ісайко К. Б., Осиченко Г. О., Шулешко І. В., Маніфасова Т. Г., Ревській І. С., Куделін А. Є., Биков І. Ю. (в телефонному режимі зачитав рецензію), Віхарев М. В.

Ухвалили рішення:

2.1. Представлену науково-проектну документацію «Історико-архітектурний опорний план смт. Стеблів Корсунь-Шевченківського району Черкаської області з визначенням меж та режимів зон охорони пам'яток, історичних ареалі», рекомендувати Міністерству культури та інформаційної політики України до погодження за умови доопрацювання матеріалів в робочому режимі відповідно до зауважень членів НМР:

- обґрунтувати необхідність встановлення меж історичного ареалу між центральною частиною міста та Суконною фабрикою;
- рекомендуємо зменшити зону регулювання забудови в західній частині, що встановлена за межею історичного ареалу;
- доопрацювати проектно-регулятивний розділ відповідно до ДБН Б.2.2-3:2012 «Склад та зміст історико-архітектурного опорного плану населеного пункту».

Проголосували «ПРОТИ» прийнятого рішення (рекомендувати матеріали до погодження): Куделін А. Є., Криштоп Т. В., Осиченко Г. О., Маніфасова Т. Г., Шулешко І. В., та наголошували про відображення означеного в протоколі.

3. Науково-проектна документація «Коригування меж і режимів використання територій та зон охорони пам'ятки монументального мистецтва, історії національного значення «Меморіал працівникам органів внутрішніх справ, загиблим при виконанні службових обов'язків», м. Київ, площа Солом'янська».

Замовник: Національна академія внутрішніх справ.
Розробник: Український державний інститут культурної спадщини (УДІКС).
Доповідач від розробника: Попельницький О. О.
Доповідач від НМР: Ревський І. С.

Враховуючи лист Українського державного інституту культурної спадщини (розробника означених матеріалів) від 29.09.2020 розгляд питання знято з порядку денного.

4. Науково-проектна документація «Комплексні зони охорони пам'яток містобудування і архітектури національного значення «Госпітальне укріплення Київської фортеці»: Північна напівбашта (охоронний № 867/9), Військовий госпіталь з лазнею (охоронний № 867/11), Північні ворота з капоніром (охоронний № 867/10), Косий Капонір (охоронний № 867/12), Капонір I-го полігона (охоронний № 867/13), Капонір II-го полігона (охоронний № 867/14), Капонір III-го полігона (охоронний № 867/15) (Постанова Ради Міністрів УРСР від 06.09.1979 № 442) Вали і рови Госпітального укріплення Київської фортеці (Постанова Кабінету Міністрів України від 10.10.2012 № 929, охоронний № 260068-Н) на вул. Госпітальній, 16, 18, 18/24, 24 у Печерському районі м. Києва.

Замовник: АТ «ПОЗНЯКИ-ЖИЛ-БУД».
Розробник: Український державний інститут культурної спадщини (УДІКС).
Доповідач від розробника: Поштаренко Ю. Г.
Доповідач від НМР: Маніфасова Т. Г.

Виступили: Поштаренко Ю. Г., Прокопенко І. В., Тимкович В. Ю., Кармінській А. М., Товбич В. В., Титова О. М., Осиченко Г. О., Карпенко Л. В., Ревській І. С., Маніфасова Т. Г., Бевз М. В.

Ухвалили рішення:

4.1. Відкласти розгляд питання та прийняття відповідного рішення щодо представлених матеріалів у зв'язку з необхідністю доопрацювання відповідно до зауважень членів НМР:

- зберегти, тобто визначити історичну територію пам'ятки станом на 1925 рік (в матеріалах наявний кресленник з встановленою межею означеного періоду);
- дописати у тексті аргументацію визначення території пам'ятки - Госпітального укріплення;

- не застосовувати слово «Комплексна» в назві та по тексту документації;
- скоригувати режим використання території на усунення суперечностей між вимогами (зазначено, що будівництво заборонено, при цьому вказується можливість нового будівництва);
- позначити точки зламу межі визначеної території та охоронної зони з геолокаційними координатами на кресленіку «Охоронна зона».

5. Науково-проектна документація з визначення меж і режимів використання території та зон охорони пам'ятки архітектури національного, історії місцевого значення «Миколаївські ворота з прилеглими будівлями» 1846-1850 рр., охоронний № 867/24 (Постанова РМ УРСР від 06.09.1979 № 442, Рішення Київського міськвиконкому від 27.01.1970 № 159), м. Київ, вул. Мазепи, 1.

Замовник: ТОВ «ВОЙТКОН».

Розробник: Державне підприємство «Всеукраїнський науково-методичний та дослідно-інформаційний центр архітектурної спадщини».

Доповідач від розробника: Шулешко І. В.

Доповідач від НМР: Кармінський А. М.

Виступили: Шулешко І. В., Кармінський А. М., Маніфасова Т. Г., Куделін А. Є., Осиченко Г. О., Титова О. М., Товбич В. В., Карпенко Л. В., Бевз М. В.

Ухвалили рішення:

5.1. Представлену науково-проектну документацію з визначення меж і режимів використання території та зон охорони пам'ятки архітектури національного, історії місцевого значення «Миколаївські ворота з прилеглими будівлями» 1846-1850 рр., охоронний № 867/24 (Постанова РМ УРСР від 06.09.1979 № 442, Рішення Київського міськвиконкому від 27.01.1970 № 159), м. Київ, вул. Мазепи, 1, схвалити та рекомендувати Міністерству культури та інформаційної політики України до погодження з урахуванням зауважень рецензента Кармінського А. М.:

- зазначити підставу розроблення матеріалів;
- назви перших двох креслеників обґрунтувати (в текстовій частині);
- вилучити норму щодо будівництва транспортних розв'язок, естакад, мостів та інших інженерних споруд, оскільки вона не відповідає масштабам ділянки.

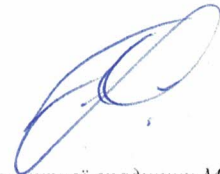
Шулешко І. В. не брала участі в голосуванні у зв'язку з повідомленням про конфлікт інтересів.

Головуючий НМР

В. Ю. Тимкович

Секретар НМР

Г. А. Крилова

ПОРЯДОК ДЕННИЙ
засідання
Науково-методичної ради
з питань охорони культурної спадщини
Міністерства культури та інформаційної політики України

29.09.2020 о 14:00 год

м. Київ

1. Науково-проектна документація «Внесення змін до Історико-архітектурного опорного плану м. Полтава» та «Внесення змін до науково-проектної документації щодо визначення, коригування меж та режимів використання зон охорони пам'яток та історичного ареалу м. Полтава».

Замовник: Управління з питань містобудування та архітектури виконавчого комітету Полтавської міської ради.

Розробник: Український державний науково-дослідний та проектний інститут «УкрНДІпроектреставрація».

Доповідачі від розробника: Шулешко І. В.

Доповідачі від НМР: Осиченко Г. О.

2. Науково-проектна документація «Історико-архітектурний опорний план смт. Стеблів Кореунь-Шевченківського району Черкаської області з визначенням меж та режимів зон охорони пам'яток, історичних ареалі».

Замовник: Виконавчий комітет Стеблівської селищної ради.

Розробник: ТОВ «УКРГРУПППРОЕКТ».

Доповідач від розробника: Ісайко К. Б.

Доповідач від НМР: Биков І. Ю.

3. Науково-проектна документація «Коригування меж і режимів використання територій та зон охорони пам'ятки монументального мистецтва, історії національного значення «Меморіал працівникам органів внутрішніх справ, загиблим при виконанні службових обов'язків», м. Київ, площа Солом'янська».

Замовник: Національна академія внутрішніх справ.

Розробник: Український державний інститут культурної спадщини (УДІКС).

Доповідач від розробника: Попельницький О. О.

Доповідач від НМР: Ревський І. С.

4. Науково-проектна документація «Комплексні зони охорони пам'яток містобудування і архітектури національного значення «Госпітальне укріплення Київської фортеці»: Північна напівбашта (охоронний № 867/9), Військовий госпіталь з лазнею (охоронний № 867/11), Північні ворота з капоніром (охоронний № 867/10), Косий Капонір (охоронний № 867/12), Капонір I-го полігона (охоронний № 867/13), Капонір II-го полігона (охоронний № 867/14), Капонір III-го полігона (охоронний № 867/15) (Постанова Ради Міністрів УРСР від 06.09.1979 № 442) Вали і рови Госпітального укріплення Київської фортеці (Постанова Кабінету Міністрів України від 10.10.2012 № 929, охоронний № 260068-Н) **на вул. Госпітальній, 16, 18, 18/24, 24 у Печерському районі м. Києва.**

Замовник: АТ «ПОЗНЯКИ-ЖИЛ-БУД».
Розробник: Український державний інститут культурної спадщини (УДІКС).
Доповідач від розробника: Поштаренко Ю. Г.
Доповідач від НМР: Маніфасова Т. Г.

5. Науково-проектна документація з визначення меж і режимів використання території та зон охорони пам'ятки архітектури національного, історії місцевого значення «Миколаївські ворота з прилеглими будівлями» 1846-1850 рр., охоронний № 867/24 (Постанова РМ УРСР від 06.09.1979 № 442, Рішення Київського міськвиконкому від 27.01.1970 № 159), м. Київ, вул. Мазепи, 1.

Замовник: ТОВ «ВОЙТКОН».
Розробник: Державне підприємство «Всеукраїнський науково-методичний та дослідно-інформаційний центр архітектурної спадщини».
Доповідач від розробника: Шулешко І. В.
Доповідач від НМР: Кармінський А. М.

Рецензія
на науково-дослідну документацію
«Історико-архітектурний опорний план м. Полтава з визначенням меж і режимів використання зон охорони пам'яток та історичних ареалів»

На рецензію представлена науково-проектна документація у повному складі: пояснювальні записки у 2 томах, додатки, креслення.

Авторським колективом проведена значна робота по дослідженню міста, виявленню історико-культурної спадщини м. Полтава, ступеня її збереження та цінності об'єктів, диференціації зон охорони. Відзначаючи виконану авторами роботу слід сказати також про високий рівень історичної і архітектурно - регламентуючої частин науково-проектної документації. Документація виконана професійно, ретельно і обґрунтовано, відповідно до діючих норм.

Погоджуюся в цілому з результатами роботи, але є зауваження та рекомендації:

1) Зауваження 1. На захід від центру міста між вулицями Соборна, Енгельса, Симона Петлюри, С. Халтуріна аж до Сінної позначено дві зони регулювання забудови з шифром Р5 та Р4. Для охорони яких пам'яток призначені ці зони регулювання забудови не зрозуміло? На даний час на цій території не має пам'яток архітектури. Об'єкти за № 295, 296 відносяться до категорії щойно виявлених, об'єкти за номерами 327-329 входять в перелік пропонуванних до включення до реєстру.

2) Зауваження 2. В режимах історичного ареалу на заході від центру міста (в межах вулиць Халтуріна, Соборна, Пушкіна, Сінна) слід додати обмеження по забудові озелених дворів цих кварталів. На цій ділянці розташовані комплекси житлових будинків різного періоду, в яких яскраво зчитується протистояння модерністських конструктивістських підходів та сталінського ампіру, але переважають п'ятиповерхові житлові будинки так звані «хрущовки». Головна цінність цієї забудови, не в її архітектурі, а саме в наявності великої кількості озелених житлових дворів, масштабності забудови, наявності скверів. Обмеження щодо поверховості там не мають сенсу, бо нова забудова там можлива лише за рахунок ущільнення і забудови існуючих житлових дворів. Слід зберегти комфортність цієї частини міста завдяки збереженню щільності забудови та озелененню дворів. До речі, так обмеження по збереженню зелених насаджень дворів, окремих площ існують і в Відні.

3) Рекомендації 3. Обов'язково слід відмітити в пояснювальній записці, що всі об'єкти культурної спадщини потребують додаткових обстежень і наукових досліджень до внесення у державний реєстр.

4) Зауваження 4. На вимогу департаменту культури збільшити охоронні зони Червоних казарм та включити до зон місця масових розстрілів на території зони Артскладів.

Висновок рецензента:

Відмітити високий рівень науково-проектної документації та затвердити документацію з виправленням зазначених зауважень.

А в цілому я маю зауваження і рекомендації до міської ради і виконкому м. Полтави, місцевих спеціалістів з охорони пам'яток культурної спадщини, щодо більш обґрунтованих підходів до визначення об'єктів культурної спадщини, які пропонуються до взяття на державний облік. Переліки їх в м. Полтава явно перебільшені. До них попередніми рішеннями міської і обласної ради віднесено типові об'єкти другої половини та останніх десятиліть ХХ століття (наприклад, є об'єкти 1978, 1999 р. (Галерея мистецтва)), які не відповідають критеріям пам'ятки архітектури (Порядок визначення категорій пам'яток, постанова Кабінету Міністрів України від 22 травня 2019 р. № 452). Наприклад, будівля ОЦЕВУМ – це не автентичний об'єкт, будівля будинку культури два рази добудовувалася. Два житлових будинки по вулиці Зигіна цілком перебудовані, об'єм добудов і надбудов перевищує будівельний об'єм, фасади змінено. До речі, мешканці отримували дозволи в міськвиконкомі на добудови. Що ви далі з цими будинками будете робити? Розбирати добудови?

Відсутні і об'єктивні критерії щодо внесення окремих об'єктів до переліку історичної забудови. У даному випадку слід на мій погляд додержуватися міжнародної практики. Наприклад, видатні архітектурні об'єкти світового значення не вносять в пам'ятки за життя автора. Об'єкти, що втратили більшу частину автентичної форми, також не можуть претендувати на статус пам'ятки.

Рецензент,
доктор архітектури, професор

Г. Осиченко